

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KIBERNETINIO SAUGUMO ĮSTATYMO NR. XII-1428 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2024 m. gegužės 16 d. raštas Nr. 24-6889	18.1. Aiškinamajame rašte nurodoma, jog atsižvelgiant į specialiųjų identifikavimo kriterijų ne statiską, bet atsižvelgiant į rinkos pokyčius bei priklausomybę nuo kitais teisės aktais nustatomo reguliavimo turintį tendenciją kisti pobūdį, siūlytina, kad Vyriausybė tvirtintų specialiųjų identifikavimo kriterijų vertinamuosius dydžius. Todėl siūlomoje KSĮ 11 str. 6 d. įtvirtinama, kad Vyriausybė nustato specialiųjų kibernetinio saugumo subjektų identifikavimo kriterijų vertinamuosius dydžius, pagal kuriuos nustatoma asmenų atitiktis specialiesiems kibernetinio saugumo subjektų identifikavimo kriterijams (KSĮ 11 str. 5 d.). Visgi, KSĮ 11 str. 6 d. įgaliojus Vyriausybę tvirtinti minėtus vertinamuosius dydžius, Vyriausybė iš esmės būtų įgaliota aiškinti KSĮ 11 str. 5 d. pateikiamus kriterijus, nustatyti jų svarbą, kas lemtų priskyrimą kibernetinio saugumo subjektams. Vadovaujantis konstituciniu teisės aktų hierarchijos principu, vertinamieji dydžiai ar bent jų nustatymo principai bei jų reikšmė (svarba) turėtų būti nustatyti KSĮ.	Atsižvelgta iš dalies Atsisakyta vertinamųjų dydžių – numatoma, kad Vyriausybė tvirtins identifikavimo pagal specialiuosius kriterijus metodiką.
	18.3. KSĮ 18 str. 1 d. punktuose nurodomi atvejai, kada kibernetinio saugumo subjektai privalo pranešti NKSC apie kibernetinius saugumo incidentus, o šio straipsnio 6 d. 5 p. nurodoma, kad nacionaliniame kibernetinių incidentų valdymo plane nustatomi išsamesni atvejai, kai kibernetinis incidentas daro poveikį kibernetinio saugumo subjektų vykdomai veiklai ir (ar) teikiamoms paslaugoms, jeigu dėl šių kibernetinio saugumo subjektų Europos Komisijos įgyvendinimo aktuose nenustatomas reguliavimas. Aiškinamajame rašte nurodoma, jog numatoma peržiūrėti šiuo metu Nacionaliniame kibernetinių incidentų valdymo plane nustatytas kibernetinių incidentų kategorijas ir kriterijus ir apibrėžti kibernetinius incidentus, apie kuriuos subjektai privalėtų pranešti. Aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, jog KSĮ daugiau nei TIS 2 direktyvoje neplėtojama didelio kibernetinio incidento samprata, tačiau paliekama galimybė Vyriausybei tai padaryti nacionaliniame kibernetinių incidentų valdymo plane (KSĮ 18 str. 6 d. 5 p.), jeigu nebūtų priimti atitinkami Europos Komisijos įgyvendinimo aktai. Pirma, aiškinamajame rašte kalbama apie didelio kibernetinio incidento sampratos detalizavimą nacionaliniame	Atsižvelgta iš dalies. Patikslinta KSĮ 18 str. 6 d. 5 p. formuluotė. Pažymėtina, kad pagal Direktyvos 23 straipsnio 11 dalyje Europos Komisijai paliekama teisė spręsti (įgyvendinamaisiais aktais) dėl išsamesnių atvejų, kada kibernetinis incidentas laikomas dideliu, todėl, siekiant reaguoti į galimai atsirasantį ES teisinį reguliavimą manome, kad išsamesni atvejai neturėtų būti reguliuojami įstatyme, o tai daroma lankstesniu teisiniu reguliavimu, pritaikant analogiją Direktyvoje kuriamam reguliavimui.

	<p>kibernetinių incidentų valdymo plane, o KSĮ 18 str. 6 d. 5 p. tai, jog omenyje turimi dideli kibernetiniai incidentai galima tik numanyti (žr. KSĮ 18 str. 4 d. ir 6 d. 5 p.). Antra, KSĮ 18 str. 6 d. 5 p. siūlomu reguliavimu būtų aiškinama šio straipsnio 3 d. įtvirtinta didelio kibernetinio incidento sąvoka. Atsižvelgiant į konstitucinę teisės aktų hierarchijos principą, esant poreikiui detalizuoti atvejus, kada kibernetinis incidentas būtų laikomas dideliu, tai darytina KSĮ.</p>	
	<p>98. Direktyvos (ES) 2022/2555 6 str. pateiktose „interneto paieškos sistemos“, „kibernetinės grėsmės“ ir „kibernetinio saugumo“ apibrėžtyse teikiamos nuorodos į reglamentuose pateikiamas sąvokas. KSĮ tos reglamentuose teikiamos sąvokos yra perrašomos. Pažymime, kad vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 288 straipsniu reglamentas yra „privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse“. Reglamentų tiesioginis taikymas reiškia, kad nereikia priimti jokių nacionalinių priemonių, inkorporuojančių juos (t. y. perkeliančių ar perrašančių nuostatas) į valstybės narės teisinę sistemą, išskyrus atvejus, kai tokios priemonės būtinumas yra numatytas (ar numanomas) pačiame reglamente ir tai užtikrintų visišką reglamento nuostatų įgyvendinimą. Kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra nurodęs <i>Variola</i> sprendime, remiantis iš SESV kylančiais išpareigojimais, valstybės narės privalo netrukdyti tiesioginiam taikymui, kuris yra būdingas reglamentams, o griežtas šios pareigos laikymasis yra būtina sąlyga savalaikiam ir vieningam reglamentų taikymui visoje Europos Sąjungoje (Sprendimas <i>Variola</i>, 34/73, ECLI:EU:C:1973:101, 8-11 p.). Atkreipiame jūsų dėmesį, kad reglamentų tiesioginis taikymas taip pat reiškia ir tai, kad kilus ginčui, jei nacionalinė teisė numato kitokį reguliavimą nei reglamentas, tiek privatus subjektas, tiek nacionaliniai teismai turės teisę taikyti ne nacionalinės teisės aktus, bet reglamento nuostatas, kadangi reglamentai gali sukurti asmenims teises, kurias nacionaliniai teismai turi ginti (Sprendimas <i>Politi</i>, 43/71, ECLI:EU:C:1971:122, 9 p.). Atsižvelgdami į tai, KSĮ teikiamuose sąvokų apibrėžimuose turėtų būti teikiamos nuorodos į atitinkamas sąvokas apibrėžiančių reglamentų konkrečius straipsnius, tačiau pačios sąvokos apibrėžtis neperrašomos.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Siekiant išlaikyti –nacionalinėje teisėje susiformavusia tradiciją ir sąvokų tęstinumą, sąvoka <i>kibernetinis saugumas</i> šiek tiek patikslinama lyginant su <i>kibernetinio saugumo</i> sąvoka, apibrėžta Reglamento (ES) 2019/881, t. y. papildomai numatoma tiesioginė sąsaja su TIS 2 direktyvoje pateikiama <i>tinklų ir informacinių sistemų saugumo</i> sąvoka. Toks papildymas neiškreipia Reglamente (ES) 2019/881 pateikiamos <i>kibernetinio saugumo</i> sąvokos, o ją patikslina, kartu išlaikant tęstinumą su galiojančioje KSĮ redakcijoje pateikiama <i>kibernetinio saugumo</i> sąvoka.</p> <p>Pažymėtina, kad pasilikti nacionalinę <i>kibernetinio saugumo</i> sąvokos apibrėžtį, kuri yra skirtinga nuo Reglamento (ES) 2019/881 pateikiamos apibrėžties, buvo sąmoningas nacionalinis sprendimas priimant 2021 m. birželio 17 d. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymą Nr. XIV-413.</p>
UAB "Bitė Lietuva" 2024 gegužės 7 d. raštas Nr. 1400-1030	<p>Projekto 10 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad policijos nurodymus dėl paslaugų teikimo jų gavėjui apribojimo ar (ir) nurodymus paslaugų teikėjams išsaugoti su jų teikiamomis paslaugomis susijusią informaciją privaloma įvykdyti ne vėliau kaip per 8 valandas nuo policijos nurodymo gavimo, o tinkamai pagrįstais skubos atvejais kaip įmanoma greičiau, ir bet kuriuo atveju per vieną valandą nuo nurodymo gavimo.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme 2023 m. buvo įgyvendintas Reglamentas (ES) 2021/784 dėl teroristinio turinio sklaidos internete.</p>

	<p>Siūlome šią nuostatą patikslinti, nurodant, kad 8 ir 1 valandos terminai yra skaičiuojami darbo valandomis. Kitu atveju ne visada turime galimybes ne darbo metu vykdyti nurodymus dėl paslaugų teikimo jų gavėjui apribojimo.</p>	<p>Reglamento 3 straipsnis numato 1 valandos terminą nurodymo įgyvendinimui, nenumatant jokių išlygų prieglobos paslaugų teikėjams dėl darbo laiko.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad policijos veikla yra susieta su nusikalstamų veikų užkardymu, manome, kad atitinkamais atvejais laiku neapribojus paslaugų teikimo, nebūtų užkertamas kelias žalos plitimui, didesnam nusikalstamos veikos mastui ir neigiamam poveikiui.</p> <p>Atsižvelgdami į naujausią teisinį reguliavimą, susijusį su nurodymų teikimu ir Budapešto konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų nuostatas, siūlome palikti nuostatą projekte dėl 8 valandų nurodymui įvykdyti bei 1 valandos pagrįstos skubos atvejais.</p>
	<p>Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2555 38 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad direktyvos 24 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2023 m. sausio 16 d. Direktyvos 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Komisijai pagal 38 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma nustatant, kokių kategorijų esminiai ir svarbūs subjektai privalo naudoti tam tikrus sertifikuotus IRT produktus, IRT paslaugas ir IRT procesus arba gauti sertifikatą pagal Europos kibernetinio saugumo sertifikavimo schemą, priimtą pagal Reglamento (ES) 2019/881 49 straipsnį. Tie deleguotieji aktai priimami tais atvejais, kai nustatomi nepakankami kibernetinio saugumo lygiai, ir į tuos aktus įtraukiamas įgyvendinimo laikotarpis. Atsižvelgiant į tai, direktyva Komisijai nėra suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinamuosius aktus dėl kibernetinio incidento dydžio kriterijų. Dėl šios priežasties siūlome Projekte aiškiau apibrėžti kriterijus pagal kuriuos būtų vertinami atvejai, kai dėl kibernetinio incidento atitinkamas subjektas patyrė arba gali patirti didelių paslaugų teikimo sutrikimų arba finansinių nuostolių, o taip pat ar kibernetinis incidentas paveikė arba gali paveikti kitus fizinius ar juridinius asmenis, sukeldamas didelę turtinę arba neturtinę žalą. Svarbu būtų apibrėžti, kas yra laikoma „dideliais paslaugų teikimo sutrikimais“, „dideliais finansinių nuostoliais“, „didele turtine ar neturtine žala“ (geriausia tai būtų padaryti aiškia skaitine ir/ar procentine išraiška)</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Žr. argumentus dėl Teisingumo ministerijos 18.3 pastabos</p>

<p>Lietuvos prekybos įmonių asociacijos 2024 m. gegužės 7 d. raštas Nr. 7-07</p>	<p>KSĮ 11 str. 4 d. 1 p. siūloma nustatyti, kad svarbių subjektų kategorijai priskiriami asmenys, kurie teikia paslaugas ir (ar) vykdo veiklą šio įstatymo 2 priede nurodytuose sektoriuose ir viršija mažoms įmonėms apibrėžtas ribas, nustatytas Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme („SVVPĮ“). Asociacijos nuomone, ši Projekto nuostata, ta apimtimi, kuria priskyrimo svarbių subjektų kategorijai kriterijai apibrėžiami vertinant ne KSĮ 2 priede nurodytos veiklos pajamas, o bendrąsias ūkio subjekto pajamas, neatitinka Direktyvos tikslo, prieštarauja konstituciniam asmenų lygiateisiškumo principui ir teisėkūros proporcingumo principui, reiškiančiam, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią našą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti.</p> <p>Direktyvoje priskyrimo svarbių subjektų kategorijai kriterijus apibrėžiamas vartojant subjekto rūšies apibrėžtį. Direktyvos 2 str. 1 d. nurodoma, kad Direktyva taikoma I ar II priede nurodytos rūšies viešiesiems ar privatiesiems subjektams, kurie laikomi vidutinėmis įmonėmis, o II priede detalizuojama, kad Direktyva taikoma ne visam maisto gamybos, perdirbimo ir platinimo sektoriui, o tik subjektams, vykdantiems didmeninio platinimo ir pramoninės gamybos bei perdirbimo veiklą. Akivaizdu, kad Direktyvos tikslas nebuvo svarbių subjektų kategorijai priskirti maisto MPI.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nei Direktyvoje, nei Direktyvos aiškinamojoje medžiagoje tokios siaurinio galimybės (vertinant KSĮ 2 priede nurodytos veiklos pajamas, o bendrąsias ūkio subjekto pajamas) nenumatytas. Atvirkščiai, Direktyvoje numatomas atvejis dėl atliekų tvarkymo veiklos, kuriame numatomas aiškus išskyrimas dėl įmonių, kurių pagrindinė ekonominė veikla nėra atliekų tvarkymas. Kadangi dėl kitų įmonių Direktyvoje išimčių nenustatoma, laikytina, kad šio kriterijaus valstybės narės savo iniciatyva negalėtų siaurinti.</p>
<p>Asociacijos „Infobalt“ 2024 m. gegužės 7 d. raštas Nr. 20240507/01</p>	<p>Tuo tarpu, Projekto 30 str. 3 d. 5 p. įtvirtina ženkliai mažesnes baudas biudžetinėms įstaigomis kvalifikuojamiems kibernetinio saugumo subjektams: „<...> iki 1 procento biudžetinės įstaigos einamųjų metų biudžeto ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų dydžio, bet ne didesnė negu 60 000 Eur esminiam subjektui, kuris yra biudžetinė įstaiga, arba iki 0,5 procento biudžetinės įstaigos einamųjų metų biudžeto ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų dydžio, bet ne didesnė negu 30 000 Eur svarbiam subjektui, kuris yra biudžetinė įstaiga.</p> <p>Matytume, kad ženkliai mažesnių sankcijų grėsmė taps viena iš svarbiausių priežasčių, dėl kurių valstybinės institucijos neskubės įgyvendinti Projekto ir KSĮ reikalavimų. Projekto 30 str. 4 d. nustato pareigą, sprendžiant dėl konkretaus sankcijos dydžio, užtikrinti, kad „<...> Nustatomas konkretus baudos dydis turi būti veiksmingas, proporcingas padarytam pažeidimui ir atgrasantis nuo pažeidimų darymo ateityje.“ Vis dėlto, maksimalios sankcijos biudžetinėms įstaigoms nustatymas Projekto 30 str. 3 d. 5 p. negali būti laikomos pakankamai atgrasančiu, todėl manome, jog vien tai neleis pasiekti ilgalaikių Projekto uždavinių ir tikslų, o ilgainiui prisidės prie reikšmingų rinkos iškraipymų, paslaugų prieinamumo ir kitų kokybinių skirtumų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Vertinant administracinių baudų skyrimą valdžios institucijoms ir įstaigoms buvo vertinti keli galimi modeliai: valdžios institucijoms ir įstaigoms neskirti TIS 2 direktyvos numatytų administracinių baudų (pvz., taip savo įstatymuose ketina nustatyti Kroatija, Belgija); skirti tokias pačias, kaip ir kitiems subjektams; nustatyti kitokio dydžio baudas. Siūloma nustatyti mažesnes baudų valdžios institucijoms ir įstaigoms viršutines ribas, siekiant turėti priemonę drausminti valdžios institucijas ir įstaigas, bet kartu nesukelti didelio pavojaus, kad, pritaikius maksimalų baudos dydį, bus sutrikdyta jų veikla ir prireiks perskirstyti valstybės biudžetą (institucija galimai įstengtų tokio dydžio baudas sumokėti iš jai skirtų asignavimų). Papildomai pažymėtina, kad</p>

		biudžetinėms įstaigoms skiriamos baudos turėtų sistemiskai derėti su kituose įstatymuose numatytais baudomis. Šiuo atveju, atsižvelgiant į reguliuojamų santykių panašumą (duomenų apsauga), reguliavimas nustatomas panašus kaip ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 33 straipsnyje.
--	--	--
